

Előfizetési feltételek
 helyben házhoz hordva vagy vidékre
 postán küldve:
 Egész évre 12 kor.
 Félévre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések díja:
 □-centiméterenként 6 fill. Kereske-
 dők és gyárosok külön árkedezmény-
 ben részesülnek.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség
 és
Kiadóhivatal:
Földes Ede
 Könyvkereskedése
 Bethlen-utca 2. sz. alatt,
 hova úgy a lap szellemi részét illető
 közlemények, mint az előfi-
 zetések és hirdetések ber-
 metesen küldendők.

Nyilt tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Egyetértés.

Csodálatos egy nemzet ez a miénk. A míg jól megy a sorsunk, a hagyományos visszavonás dűlja a magyar közéletet és „nemzetem átka: irigység“ akadályozza meg legjobbjaink érvényesülését; de a mint fekete felhők tornyosulnak hazánk fölött, felbomlanak a partkeretek, az ellenségek kibékülnek, az önző egyéni érdekek háttérbe szorulnak és a nemzeti érzés mindent összeforrasztó ereje alatt eltűnik: jó ember, rossz ember, szabadelvű párti, függetlenségi és néppárti ember, el-tűnik ur és paraszt; és nem marad más ember ebben az országban, mint: magyar ember.

Ha nem lett volna mindig ilyen a magyar nép, nem bírt volna győzelmesen megküzdeni ezer esztendő anynyi veszedelmével, hanem elpusztult, szétzilált volna, mint szomszédja: a lengyel nép.

Egy pozitív eredménye tehát már van a kibocsátott hadparancsnak: feleltette a magyar népben ezt az alvó ősi erényt, egységessé tette a magyar nemzetet minden támadással szemben. A második nagy nemzeti tulajdonságunk is érvényesült a legutolsó napokban: a fajunkat az angol után leginkább jellemző politikai józanság és higgadság. Kis kérdésekben sokszor felesleges lánggra lobban heves keleti vérünk; de nagy válságok és megpróbáltatások idején azután annál fokozottabb mérvben érvényesül politikai higgadságunk és parlamentáris érzékünk ami egyenes kifolyása ezer esztendő alkotmányunknak és szabadságunknak.

Mint egy öntudatos férfi, olyan a magyar nép, nem keresi a veszélyt könnyelműen, de ha látja: közeledni, nem is áll gyáván félre, — nyugodtan vár, megfontolva cselekszik és mint történelmünk mutatja, előbb-utóbb mégis — győzedelmeskedik.

Az öntudatos, megbízó férfi higgadságával fogadta a magyar közvélemény a hadparancsot; számotvetett azzal, hogy 35 év óta alkotmányosan uralkodó királyunkat körülfogták, felvezették a magyar nemzet iránt százados gyűlölséget érző bécsi kormánykörök, — a királyunk iránt való szeretet és bizalom tehát nem rendült meg, — de viszont mintha egy agya, egy szíve, egy lelke lenne a magyar népnek, egyszerre megszületett minden magyarban az a tudat, hogy a nemzet alkotmányán esett csorbáért, a nemzet presztízsen esett sértésért elégtételt kell kapunk.

Nem kiabáltunk, nem demonstráltunk, mert tudtuk

az első percztől fogva, hogy elégtételre jogunk van, — tehát fogunk is kapni. A magyar nép milliói higgadt türelemmel vártak és várnak, hogy képviselői megszerzék neki ezt az elégtételt.

Ebben egyetértünk mindnyájan. De még bizonyára tovább is mehetünk.

Mindenki érzi hazánkban azt a nyomasztó súlyt, melyet a politikai és parlamenti válság a közéletre gyakorol, s a sóhajok nyomában, melyeket a köz- és magánviszonyok ziláltsága fakaszt, mind erősebben lép fel a szabadság, a megváltás nagy sóhaja.

Mindnyájunkban, pártkülönböztetés nélkül, az egész országban, nőttön-úó a vágy, hogy lerázzuk azt a dermedtséget, mely bilincsekben tartja közéletünket. Hetek óta hazánk legjobbjai, parlamentünk legkiválóbb férfiai a királylyal vállvetve keresik a kibontakozást. Ebben is egyetértünk.

Ez az együtterzés, melynek őszinte bevallása létre hozza az egyetértést, azt a kötelességet rója minden magyar emberre, hogy tőle felhetőleg elősegítse a békére hajló irányzatot. A közvélemény joggal követelheti, hogy a szélsőségek háttérbe szoruljanak a komoly és felelős tényezők törekvései mögött.

Ne e felett folytassunk elméleti vitákat, hogy kinek s mennyiben van igaza; hanem törekedjünk arra mindnyájan, hogy a nyugodt és biztos fejlődés lehetőségét szerezzük meg az országnak.

Legujabb hír.

Lapunk zártakor értesülünk, hogy királyunk Ő Felsége manifesztumot intézett a magyar nemzethez, melyben sajnálatát fejezi ki, hogy a hadparancs félre-értésre adott alkalmat. Hédvérny grófot bizta meg kabinetalakítással

Mi pusztítja a magyart!?

A mindennapi tapasztalatok szerint: igen-igen sok! — S ezek közül főmértékben a pazarlás és az öngyilkosság.

Folyó hó 18-án Vizaknán történt megrázó szomorú eset is ennek az igazolója.

Ugyanis, városunk jobb családjainak egy tagja: Koppány (Gergely) István szülőitől tisztos öröksé-

get: ház és földet kapván, azokat nem becsülte, nem gyarapította, mint hazafiuk azt tennie kötelem lett volna; hanem elpazarolni kezdte részegeskedése és könnyelmű élete által.

Megnősült kétszer is, de egyik nevével sem tudott elni! — — —

S mi lett mind ennek a vége! — — — Az, hogy utoljára mindenből magát kiforgatván, az utcára jutott; a férgek annyira előzöltek, hogy irtóztak tőle a fűdövendégek is a helybéliekkel s nem igen segítettek; gyermekei is félrevonultak tőle; a legnagyobb inség és nyomorra jutott ugyanarra, hogy f. hó 17-én a mezőre ment ki, ott nyers burgoayát, tengerit s fűvet ette. Mit látván egy mezőre dolgozni menő román asszony, megésett szíve rajta, megsánta és egy darab kenyert s szalonát adott neki. Ezt oly mohósággal tette szájához és ette meg, mint a majom, midőn sok ehezés után valamihez juthat.

18-án az éhség és inseget tovább nem bírván vi-selni, elkeseredettségében házában magát felakasztotta.

Sajnálni lehet a szerencsétlent, de ő vétkezett. Vétkezett ő Isten ellen, mivel a krotóni világhírű törvényhozás és bölcsész Pythagorásként: „a világ leghatalmasabb s böles kormányzójának parancsa nélkül nem szabad senkinek földi életét elhagyni és az életet halállal felcserélni.“ Vétkezett önmaga ellen, mivel saját önboldogságának lett gyilkosa. Vétkezett édes övei s családja ellen, mivel azoknak szomorúságot és ségyent okozott. De vétkezett legfőbb mértékben nemzete és hazája ellen, mivel a magyar nemzetet, a hol minden tagra oly nagy szükség van, egygyel kevesbbitette s vagyonát elpazarolva idegen kézre juttatván, a magyar földet szűkebb körre szorította! — — —

A legnagyobb magyar gr. Szechenyi István azt mon-dotta: „oly kevesen vagyunk, hogy még az atyagylkosnak is megkellene kegyelmezni!“ — s az említett szerencsétlen embertársunk a magasztas hazafiúi esz-met felfogni nem tudván, azt labbal tiporva önmagát gyilkolta meg! — — —

Hajdan Miletus görög városban az öngyilkosság labra kapván, erre a városi tanács azt határozta: hogy az ilyenek, minthogy felakasztással öltek meg magukat, az akasztási kötéllal laboknál fogva meztelenül huzassanak ki a városból. Mi által a jelzett városiak között

TÁRCZA.

A világ.

Ámító szinpad a világ;
 Kétszínű arcok, állok ajkak;
 Báuatkönyv és örömmosoly,
 Csal ez, ha nyil, csal az ha foly —
 Minden hazug, az Ég igaz csak!

És fenyed, dicsőség, hamis,
 Csak esti pir, mely éjbe olvad,
 Szépség, remény, szerelmi kéj,
 Virág, mit sirodra szedél —
 Minden sötét, az Ég ragyog csak!

Viharos nap bús vándori,
 Játékai zúgó haboknak,
 Utunkra fényt a képzelet
 S az észnek halvány mécse vet —
 Zúg s forr minden, az Ég nyugodt csak!

Székely asszony búja.

Egy székeley asszony czihelősködött fel a vonatra a tövisi állomáson. De elebb elbucszott az öveitől.

— Jajj lelkem fiam! jajj lelkem fiam! — mondta a fiának — sohase látlak meg többet. Meét es jövel ki ide, erre a külső földre! meét nem maradál a te szü-

letted főgyin. Hogy agg, on neked a szent uristen jó-egességet. Eedes menyem Rózi, neked es jót kívánok s jót es várok. Mongy eedes anyádnak es jóegességet s mond meg, hogy nem tudék tőlük elbucszni, de a menekfődnék istene bucsuzzék el hejtemem.

Azzal aztán felült; a vonat megindult lassan, majd sebesebben vitte a székely asszonyt az ő szülőtte főgy-ye fele, de ő csak sokáig állott még az ablakba, nézett vissza az ott maradtakra es törülgette a szem-zeit a küsruhájával.

Egyszer aztán nem látta; akkor esendesen leült a helyére es nagyokat sóhajtott.

Egy ur ült mellette; az rá-ranézett a asszonyra, hanem nem szólott. Így jöttek sokáig esendesen.

Valamelyik állomásnál megállott a vonat. Ez alkalmat adott az asszonynak arra, hogy társalgást kezdjen.

— Van' mifele állomás lehet-e? — kérdezte az urat.

— Balázsfalva — felelt a más.

— Van' hány órára érünk Brassóba? — kérdezte ismét.

— Biza néni 10 el lesz mulva — felelt az ur. Maga tán brassai?

— Nem biz én teéns, met én háromszeki, futásfalvi. Itt járék Tóvisen a fiamnal. Hej! hej!

— Hát a fia itt lakik?

— Itt biz az istáalom. Itt házasodott. — Hát katona volt teéns ur; azután beállott esendérnek s mint esen-dér itt beleszeretett ebbe a leányba. Eleget mondtunk neki én es, az apja es, hogy: tudod-e fiam! ha meg-terülhetsz a magad falud határán, ne meny te idegen

földre! De mind nem ért semmit. Erősen egymásba bolondultak.

— A szívnek nem lehet parancsolni néniék!

— Nem biza teéns ur; látom. Azt es mondtuk, hogy ne lépjek ki. Ha már eddig szolgált, szolgáljon bár, a meddég egy kevés pénziomot kap. Akármí keveset. Tudja teéns ur, a mai világba jó, ha az embernek van valami kicsi bizonyos. Met a gazdaság olyan roszzszul fizet. De nem fogadott szót. Kilepett s megházaso-dott.

— Hát aztán miért nem laknak a maguk falujában?

— Istáalom, hisz' ott laktak; oda hozta első kezdetben es a feleséget. De nem tudtunk kijönni. Nem olyanak erre kifele a népek, mint arra befele. Én azt mondtam a menyemnek: nó Rózi en anyád helyett leszek anyád. Én mindene megtanítlak a vliág teremtet főgyin. Nézd meg, hogy mit csinálók s csináld tes azt. De nem fo-gadott szót. Tudja-e teéns ur, nem csinált az egész nap ennél egyebet. Ott ne! le s fel, csak kiállott a kapun; ha kérdeztük hová megy? — azt felelte, hogy a faluba! Mikor haza jött s kérdeztük! hol voltál? — azt felelte, hogy a faluba. Jajj lelkem, nálunk ugy nem lehet megélni. Mi azt nem ugy szoktuk volt. Nálunk, tudja-e a teéns ur, hogy az isten elhozta az áldott ta-vaszt, soha őszig, a aug be nem reked, már fel! Nálunk a fehérség es vezsdi dolgozik az urával egész szakasztott nyáron. Jajj! liff bé, liff ki! ugy meg nem élünk.

Sokszor majd a leb vetett fel, mikor a szegény ura éjjel sem aludt, met éhalóba ment a lovakkal, ő pedig nappal es döglött. Aj szegény világ vetett ágy! — gou-

az öngyilkosság megszűnt; mivel mindenki elirtózott az említett keményen meggyalázó büntetéstől.

Ezen iszonyu eljárást a mai humánus, gyöngéd és fűlkelt gondolkodás s érzésmód meg nem engedi, de azon kérdést veti fel a nemzet előtt: hogy mit kellene a nemzetnek tenni, miszerint keblében a sokak által a vagyon-pazarlás és az életvesztés megszüntetettessék! —

A vagyon-pazarlót és idegenkezre juttatót, azonnal a hogy 1/4 részét vagyonának elpusztítja korhelykedés és kártyára, stb. stb. stbire, gyámság alá kellene tenni, s a társadalomnak is vele bűnöstétét éreztetnie kellene, törvényhozásilag meghatározott bizonyos módokon.

S miután, Wapplerként: „Az öngyilkosságra vezető okok alapját mindig valamely bűnös szenvedély képezi,“ ezen bűnös szenvedély kiirtására is a társadalomnak hatnia kellene egyes országos intézkedések által. Egyes községekben elővigyázatokat is kellene beállítani. S ha mégis öngyilkosság történik, oly valami intézkedést kellene tenni, a mi sokat visszariasztana az oly sok szempontból bűnös és irtóztatós tétől.

Az osztrák pusztítja alkotmányunkat és szabadságunkat, mi pusztítjuk vagyónunkat és életünket; oh, hogy ha ez így megy, akkor azon dicső jóslat: hogy Magyarország nem volt, hanem lesz, — teljesülni nem fog!!!

Szentkatolnai Bakk Endre.

Színészet városunkban.

A fővárosi kaparzdí ügyvédet karrikatúrában, sok helyütt fényképben láttuk, f. hó 19-én szombaton este a színpadon. A „Doktor urat“ adtak elő.

Az előadás a gyöngébbek közé tartozik. Örökös duett (sugó és színész) már idegessé teszi a hallgatót, a folyton tulzó maszkirozás nem mutat jó ízlésre, vagy a tehetségben való bizalomhiányt sejteti az olyan színésznő, ki nem előadásának — hanem maszkjának hatásában keresi sikerét.

A többi szereplőről hallgatva csak Gáspár Annáról említjük meg hogy ügyes volt a kis leány szerepében.

Vasárnap délután a jó sváb Náni lépett a színpadra, de a 15—20 főből álló közönséget nem tartotta méltónak arra, hogy az egész darabot eljátszódja. Csak kóstolót adott be, mint a fűszeres a malátalikőrből.

Estve Gézi „Régi szerető“ cz. darabja, az elég sikerrel megirt népszimű zajlott le a repertoiren.

Az előadás, ha kissé vontatottan is, elég jól ment. Kalmár, mint Gazda Tóth István, Gáspár Jolán, s a fitos orru kis Borcsa (Tordainé) jól játsztak.

A társulat egyik tagja Székely Sándor ezen az estén mutatkozott be Misi szerepében az enyedi közönség előtt.

Szép bariton hangja kellemesen csengett, bár a légvonatos, rozsz akusztikájú s a bejáróval szemben levő oldalán különbnél különb illatot árasztó csúrszerű szinkör nem hagyta kellően érvényesülni.

A zenekarról elhatároztuk, hogy többet egy betűvel sem emlékezünk meg róla, mintha nem is léteznék. Igazgató ur, igazán jobb is volna, ha utra tenne őket!

doltam — no ebből es lesz egy gazdasszony! Hát e mi-
ánt nem tudtunk kijöni. Eleget bucsáodtunk az uram-
mal, de mégis csak úgy kelle len, hogy eljövénnek.
Van a feleségének egy kevés birtoka s egy jószágo-
cskaja; mi pedig adtunk a mire szükségik volt mindent.
Kipreferenzáltuk le egy lánccig, ekeig, fézsiig, eszte-
kéig — mindeuvel. No menjetek, lássátok mit csinál-
tok. Éljetek, a hogy lehet.

Attól fogva minden áldott esztendőn megnézem ké-
ezer, háromszor es.

— Most hogy élnek?

— Hát istálom, mit mondjak! Mint valaki mondta
volt: „Soha sem volt úgy, hogy valahogy ne lett volna,
valahogy pedig ezután es lesz. Élnek ne! Telik egyik
nap a másik után. Mert az én fiam, az életrevaló. Héj!
ő egy olyan társával; — sokra menne. De, hogy az
isten így rendelte! mit csináljunk! Immán valahogy
eltelik; úgy es csak hőtig él az ember. Csak azt saj-
nálom, hogy nekem csupa ez az egy fiam vala s az es
úgy elhanyagódek!

— Hízen nem hanyódtok el. Nincs Amerikába.

— Nincs biz az istálom, de mi máu azt tarcsuk,
hogy ha keresztül mentél a Feketeúgyön, mingyát nem
otthon vagy. Héj! nem ojanok itt a népek. Még a be-
szédjük es más. Jajj, nekem olyan diszteu, hogy soha
sem tudnám megszokni. A mig otthon laktak, ezt az
én menyemet is annyit csufolták.

— Aztán, mikor így kijön s haza megy, nem szeretné,
ha mégis visszamennének? — Rosszui esik úgy-e, mi-
kor itt hagyja.

— Hát rosszul esik biz az istálom; hogyne esnék.

Anyagilag legsikerültebb napja a társulatnak f. hó
21-én volt. Délután 5 től 7-ig ifjusági előadásképpen
„II-ik Rakóczi Ferenc“ romjait adatta Palotay elő.
A kollégium ifjuságát s a polg. leányiskola lánykát
Szigligeti neve s a velük született lelkesedés a haza-
fiás darabok iránt nagy számmal vonzotta a szinkörbe,
úgy, hogy majdnem zsufolásig töltötték meg a nézőteret.

A darabot megnyirbálták, a szerepeket nem tudták,
úgy látszik, hogy utolsó pillanatban cseréltek „művé-
szeink“ szerepet. Bosszantó nyelvbötlások ütöttek meg
füleinket s hangsulyozásuk nem volt az ifjuságra tanul-
ságos. Egyedül Niczkyne játszott drámai erővel s mű-
értelemmel Zinyi Ilona szerepében. szépen.

A kis Gáspár Jolánnak, minden rokonszenyünk mel-
lett sem nézhettük el azt a nyelvbötlését: csak egy
hibádat nem szeretem, hogy nem szereted hibádat,
„hazádat“ helyett.

Nem gyöngélekedik-e, hogy szerepei végén úgy le-
lehanyatlik? Pedig tudna játszani. Balogh, Kalmár, ha
szerepeiket tudják, jól alakítanak úgy a mint hetfőn d. u.
játsztak, nem érvényesül szerepük szépsége.

Vegyes hírek.

— **Vármegyénk nagyenyedi választó-
kerületének szabadelvű pártja** október hó
4-én d. e. 11 órakor tartja alakuló közgyűlését.
Az előkészítő bizottság magállapította a program-
mot, melyben több részletes ponton kívül külö-
nösen a véderő magyar részében a magyar nem-
zeti jellegnek kitüntetését, a tisztképző intézetek-
ben a magyar tanítási nyelvet, ezen intézetek
szaporítását s az előfeltételek érvényesülése fo-
lyományaul magyar szolgálati és vezénnyelv
behozatalát kívánja kimondatni közóhajás képpen.
Részletes tudósítást lapunk jövő számában hozunk.

— **Személyi hírek.** Zeyk Dániel, Alsófehér vár-
megye főispánja, folyó hó 23-án a szolgabírói hivatal
vizsgálatára Magyarigembe utazott. — Br. Bánffy
Kázmér, vármegyei főjegyző, f. hó 25-én a szebeni ev.
ref. egyházmegye gyűlésére, mint főgondnok, Nagysze-
benbe utazik.

— **A lugosi püspök fölszentelése.** Balázsfalvá-
ról jelentik: Hosszu László lugosi püspököt vasárnap
szentelte fel Mihályi érsek Radu nagyváradi püspök
segédletével. Szabó szamosújvári püspök betegség miatt
nem jöhetett el. — Az ünnepély az új püspök
mely gyászára való tekintettel tisztán egyházi
volt és ugyanezen okból meghívók sem lettek kibocsátva,
sőt az érsek által adott ebédén pohárköszöntők sem
hangzóttak el.

— **Deák György,** alvinczi jegyzőt — mint tudósi-
tónk értesít — nagy részvét mellett temették el f. hó
18-án. A gyászoló háznál Benedek Károly ref. lelkész
mondott megható imádságot. A sirnál Mau Nicolae g.
kath. lelkész tartott szép bucsubeszédet. Az alvinczi
közsegházaan gyászlobogó hirdette az érkekeny veszté-
sét, melyet munkás és általános szeretett tiszt-
viselőjének halála okozott. Áldás emlékére!

Egyik eszemmel szeretném es ha velem lakhatnék; de
a másikkal esmét elgondolom, hogy mégis jobb nekik
külön. Minek csufoskodjunk. Minek gyűlölködünk. Tud-
ja-e teéns ur! Az én uram örökét azt tartotta s ebben
igaza es van, hogy: „Jobb távolról szeretni, mint kö-
zelről gyűlölni.“ — Ha meghalunk jöjjenek vissza s
lakjanak ott. Én, a mim van, magammal nem viszem;
itt hagyom nekik. Használják. Csak a mindenható egés-
séget adjon, valahogy lesz.

— Megelnek.

— Meg biz ók istálom jól tartva, csak legyen mit
egyenek. De a télen es akkora disnyót öltek, mint egy
kaptán-f-reg. A meg nem zsirozza az ajakikat.

— Az ura mért nem szólítsa meg?

— Eleget szólítja a teéns ur; de tudja-e: a jónak
nem kell szó, — a rosszat pedig héjába szólítod. Mikor
idejöttem es otthon innapolt. A hogy az isten levitte
az adott napot az égről, abba a minutába beült a
kert alá s mindjárt szunyodou van. Hogy-hogy tud an-
nyit alunni. Hanem áldom az istenemet, olyan három
üges fujuk van mint három irrott tojás. Ügyes kicsi
legének. Hamissak! Bea úk es van minden örömnük.

— Mán csak éppég azt várjuk, hogy valamelyik 6
esztendős legyen, abba a helybe viszem magamhoz. Az
után a mást, azután mást. Haza hordom én, ne féljen
teéns ur.

De lám Brassóba es vagyunk: nó az isten adjon jó
egészséget a teéns urnak.

Csulak Lajos.

— **Rossz hid.** A vármegyeház mellett levő pataki
hid oly ingadozó állapotban van, mintha a politikai
helyzetet akarná jelképezni. A burkolat deszkái tán-
czot járnak a gyaloglók lábai alatt. Ajánljuk az érde-
kelt hatóság figyelmébe.

— **Vármegyei hírek.** Az állandó választmány szept.
30-án es október 13-án, az igazoló választmány október
1-én tartja gyűlését. A vármegyei rendes közgyűlés
október 15-én lesz.

— **Iskolai kirándulás Tordára.** A Bethlen-kollé-
gium főgimnáziumának VI-ik osztálya f. hó 19-én
geológiai kirándulásra indult dr. Szilády es Székely
János tanárok vezetésével. Reggel 7 órakor indult a
30 diákból álló kis csapat s a Kőközön at Torockóra
ért. Ott megmászta a Székelykövet s a nagyvendéglő-
ben vacsora után meghalt. 20-án, vasárnap reggel a
4 óras személyvonathoz 50 diák indult ki, ket külön
kocsit kaptak s 10 tanár felügyelete mellett Tordára
utaztak. Ott a cellulose es sörgyár megsemlélése után
gyalog a hasadekhoz indultak. Ugyan ebben az időben
indult el a geológiai csapat Torockkőről Borév felé,
hogy a talalkán, a hasadek barlangjaiban pontosan ott
legyen. 11 óra 30 perczkor találkoztak a hasadéktulso
felé s keresztül vonulva jóízű tordai pecsenye s
Mendel sörgyáros gavallériájából egy hordó sör mellett
örvendeztek az egymásra akadt diákok. Délben 2 óra-
kor mára Korona vendéglő asztalánál pihenték a farad-
ságot, hol olcsó s elég jó ebédnél Csutak Lajos es dr.
Mezei Géza ügyvéd 2—2 deczi borát itták meg a fiuk.
A bányának, nevezetes visszhangjának, a városházában
levő érdekes historiai képnek, a Jósika-háznak meg-
tekiütése után 5 óra 40 perczkor vonatra ültek s 8 óra-
kor egy jól eltöltött nap után már jóízűen ettek a
konviktusban vacsorájukat. A kirándulás tervezésében
s előkészítésében főérdeme a gimn. igazgatójának
Fogarasi Bélának van, a tordaiak részéről Csutak Lajos
faradozott diákjaink érdekében.

— **A nagyenyedi kisegítő takarékpénztár** a
váltókölesönök kamatlábat 6 1/2 százalékbau állapi-
totta meg, a kereskedelmi váltókat 6 százalékkal
számítolva le már e héten kezdőleg.

— **A községi körjegyzők** magán munkalatainak
díjazására vonatkozólag eddig nem volt sem általános
szabályzat, sem egységes eljárás. A napokban bizottság
foglalkozott e tárggyal es megállapodásai javaslat
alakjában fognak kerülni a törvényhatósági közgyűlés
elő.

— **Köszönetnyilvánítás.** A marosújvári szegény-
sorsu iskolás gyermekeket segelyező Erzsébet-egyesület
nevében Fritz Palmé elnök es Jovian Antal titkár
köszönetet mondanak a marosújvári műkedvelő társu-
latnak 60 korona, a magyar kereskedelmi részvény-
társrság igazgatóságának 50 korona, Löve Dezső diódi
körjegyzőnek 20 korona adományáért.

— **Hirdetmény.** Nagyenyed város tanácsa ezennel
közhírré teszi, hogy a népfelkelesi fő ellenőrzési szemle
folyó évi október hó 2-án d. e. 8 órakor a városi rendőr-
kapitányság hivatalos helyiségében fog megtartatni.

A kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézet
1903—1904. tanévére a beiratás október hó 1—8 ig
terjedő időben tart. Felvehetők rendes hallgatóknak, a
kik kereskedelmi akadémiát vagy legalább hat gimnáz-
iumi, realiskolai vagy polgári iskolai osztályt sikere-
sen végeztek (a polgári iskolai bizonyítványban vala-
mennyi tantárgy legalább „jó“ osztályzatú kell legyen);
földműves iskolát jól végzett tanulók is felvétetnek, ha
előbb a középiskola négy osztályát végeztek. Az első
tanévre csak 40 hallgató vétetik fel a jelentkezés
sorrendjében es valamennyi első éves hallgató — azo-
kat kivéve kiknek szülői Kolozsvárt laknak — a tan-
intézeti konviktusban kell lakjon. Konviktsi díj az első
éveseknek az első félévre — előre fizetendő — 225
korona. ezen kívül tandíjban, tankönyvekért, kertiesz-
közökért es egyébért 80 korona körül fizetendő a
beiratáskor. A másodéves es harmadéves hallgatók be-
iratásra október 5—8 közti időben jelentkezhetnek.
Ezek beiratási díja 58 korona illetoleg 52 korona.
M. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.

— **A világ népesedése.** A nemzetközi statiszt-
ikai intézet kimutatása szerint a világ népessége az
utóbbi hetven év alatt majdnem megkétszereződött.
Európa lakossága, amely az egész világ lakosságának
mintegy negyedét teszi ki, az utóbbi 70 év alatt 85
százalékkal szaporodott. Oroszország lakossága 150
százalékkal, Németországé 88, az Angol birodalom 70
százalékkal gyarapodott. Hetven év előtt 837 millió
volt a világ népessége, ma pedig Kína es az Angol bi-
rodalom 800 millió léleknél többet számlálnak. Az egész
világ lakossága 1600 millió lélek a 70 év előtti 857
millióval szemben.

— **Ártalmas-e a villanyvilágítás?** Általánosau
elterjedt vélemény az, hogy a villamvilágítás ártalmas
a szemnek. Ezzel szemben most egy orosz orvos azt
állítja, hogy az összes világítások között a villamvilági-
tás a legártalmatlanabb. Az orvos abból a tételből indul

ki, hogy
számáva
nál per
napfény
mellett
hogy a

— E
szaklap
László
Szakokt
vasutai.
kes felf

Aján
parancs
helyen
73000
tásra n
d. e. 9
hadbizi
tik me
kinthe

— 2
pesti l
esemén
gyorsan
fizesse
3 hón
alatt k
lozsvár

Dr. M.

Nagye
Nyomato

A
tanon
gatói
dettel
300—
rajzia

A
gatás

A
6—6
ter ál
méber

A
vénye

Na

Köv
felüg

Se

sal
ép,
vala
szert
tudj

El
hatá

04 3

2

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

Sz

ki, hogy a szembetegségek a szempilla rezgéseinek számával állanak arányban. És míg a gyertyavilágításnál percenkint hét rezgést, gázvilágításnál három, napfénynél kettőt végez a szem, addig villamvilágítás mellett csak egyet rezeg szempillánk. Világos tehát, hogy a villamvilágítás árt legkevésbé a szemnek.

— **Erdélyrészi Közgazdasági Szemle** címen szaklap indult meg Kolozsvárott. Szerkesztik Balogh László és Pitroff Lajos. A harmadik füzet tartalma: Szakoktatás. Közgazdasági viszonyaink. Erdély ipara és vasutai. A villamos nagyvasutak. Iparkiállítások. Érdekes felfedezés. Gyáralapítások stb. stb.

Ajánlati tárgyalás. A m. kir. honvéd kerületi parancsnokság pályázatot hirdet a nagyenyedi állomáshelyen 1904 évi jan. 1-től decz. 31-ig szállítandó 73000 drb egyenkint 840 grammos kenyéradag szállításra nézve. Az ajánlati tárgyalás f. év október hó 12 én d. e. 9 órákor Kolozsvárott a VI. ker. parancsnokság hadbiztossági osztályában. (Sétater-utca 10 sz.) tartatik meg. A szállítási feltételek bármily időben megtekinthetők a megnevezett helyiségben.

— **24 órával előzi meg az „Ellenzék“** a budapesti lapokat távirati rovatával, mely minden legújabb eseményről azonnal táviratilag számol be. A ki tehát gyorsan akar a legújabb eseményekről értesülni, az fizessen elő az „Ellenzék“-re melynek előfizetési ára 3 hónapra: 8 korona. Az előfizetési pénzek e cím alatt küldendők meg: „Ellenzék“ kiadóhivatala — Kolozsvár.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság
Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Pályázati hirdetmény.

A nagyenyedi községi kereskedő és iparos tanoncz iskolánál az 1903—1904. tanévre egy igazgatói és öt tanítói (óraadói) állásra pályázat hirdettetik. Javadalom: 200 korona igazgatói díj, 300—300 korona óraadási díj és 240 korona rajztanítási díj.

A megválasztott igazgató teendői az iskola igazgatása egy tanügyi, mint dologi ügyeinek vezetése.

A megválasztott tanítók (óraadók) kötelesek heti 6—6 órában a vallás és közoktatásügyi miniszter által kiadott iskolai szervezet és tanterv értelmében a közismereti tantárgyakat tanítani.

A felügyelő bizottság elnökéhez intézett kérvények még e hét folyamán benyújtandók.

Nagyenyed, 1903 szeptember hó 22-én.

Kövér János,
felügyelő b. jegyző.Dr. Varró László,
felügyelő bir. elnök.

Pályázat.

Segédkönyvelői állás évi 1800 korona díjazással betöltendő. Megkivántatik, hogy a pályázó ép, egészséges, kereskedelmi akadémiát végzett, valamely pénzügyintézetnél már gyakorlati ismereteket szerzett legyen, ki németül s különösen románul tudjon.

Egyelőre próba évre vétetik fel. Pályázati határidő: **f. évi október 20.**

Nagyenyedi Kisegítő
Takarékpénztár Részvénytársaság
igazgatósága.

04 3—3

FOGAK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolítottatnának 3 koronától. Az általam készített és **Párizsban első díjat nyert** fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rág vele. Régi fogsorok átalakítottak.

Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Fogorvosi intézet:

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50. szám I. em.

Royal-szállóval szemben.

Fogorvos:

LÖFLER EMIL.

Foghúzás érzéstelenítve.

Tartós plombák.

Rendel: d. e. 10—12 és

d. u. 3—7-ig

Fogtechnikai vezető:

GROSSMANN S.

a párizsi fogorvosi akadémia kiállításán a kerezettel díszített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Mérsékelt árak. Részletfizetésre is. 224 29—30

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat

igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF

női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett

csakis mindig

a legjobb minőségű áruk lesznek kiszolgálva.

Sz. 1229—1903.

Árlejtsési hirdetmény.

Az ezen kir. orsz. feigyintézetben 1904 év január hó 1-től 1904 év december hó végéig szükség-lendő mintegy 180 méter máz-a marhahus, 7 mtr. mázsza berjúhus és 25—30 mtrm. juhhus szállításának biztosítása végett **1903 évi október hó 20-án** d. e. 10 órákor az intézet hiv. helyiségében nyilvános árlejtsési fog tartatni.

Felhivatlak árlejtséni kívánók, hogy szabályszerűen bélyegzett és a vállalati összeg 5% ának megfelelő bánatpénzel ellátott írásbeli zárt ajánlatokat, melyben az ajánlati egységi árak számokkal és betűkkel kiirandók s az is kitüntetendő, hogy ajánlattevő a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti, a fent kitett határidőig hozzám nyújtásuk be.

Az árlejtsési feltételeknek meg nem felelő, vagy más irányban szabálytalan, továbbá az elkésve érkezett, végül a pót- vagy utóajánlat nem fog figyelembe vétetni.

Az ajánlat borítéka: „Hus-szállítási ajánlat“ felírással látandó el.

Végül megjegyeztetik, hogy csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek változás alá nem eső határozott egység árakkal tételnek.

Kir. orsz. feigyintézet igazgatósága.

Nagyenyed, 1903 szeptember 19-én.

Uray,
igazgató.

388 1—1.

Sz. 9335—1903.

alisp.

Pályázati hirdetmény.

Alsó Fehér vármegye Nagyenyed rendezett tanácsu városában lemondás folytán üresedésbe jött állatorvosi és ujonan rendszeresített számvevői állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat a kik ezen állásokat elnyerni óhajtják az állatorvosi oklevéllel és eddigi alkalmazást igazoló bizonyítványukkal, illetve az 1883 évi I. t. cz. 17. §-ban előirt minősítéstüket, életkorukat, erkölcsi magaviseletüket és katonakötelezettségük teljesítését tanúsító okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat **folyo évi október hó 2-án** d. u. 5 óráig annál is inkább nyujtsák be, mivel az ezen határidőn túl beérkezett folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

Az állatorvosi állás javadalma: 1600 kor. évi törzsfizetés, 12 ürméter tűzifa járandóság és mintegy 20 kor. évi bérrrel értékesíthető 1200 ö l területű földnyil használatára.

A számvevői állás javadalma: 2000 kor. évi törzsfizetés, 12 ürméter tűzifa járandóság és mintegy 20 kor. évi bérrrel értékesíthető 1200 ö l területű földnyil használatára.

Nagyenyed, 1903 szeptember hó 17-én.

Szász József,
alispán.

386 1—2

Már 1 koronáért 50.000 korona nyerhető.	ORVOS-	Már 1 koronáért 50.000 korona nyerhető.
sorsjáték		
BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCZA 17a.		
Főnyeremény 50,000 kor. ért.		
Egy sorsjegy ára 1 korona.		
<p>Miután a húzást már október elején megtartjuk és a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek, ennél fogva tisztelettel kérjük, hogy a sorsjegyek bevásárlásával ne tessenek késni, hanem nagybecsű megrendelését sziveskedjék lehetőleg azonnal elintézni, mert a húzás már</p> <p style="text-align: center;">f. è. október hó 10-én lesz.</p> <p style="text-align: center;">Orvos-sorsjáték központi irodája:</p> <p style="text-align: center;">BUDAPEST, IV., Váci-utca 17a.</p> <p style="text-align: center;">Sorsjegyek kaphatók CIRNER JÓZSEF üzletében, helyben: továbbá minden dohánytözsdében és minden vidéki városban.</p>		

<p>FOGAK</p> <p>szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolítottatnának 3 koronától. Az általam készített és Párizsban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rág vele. Régi fogsorok átalakítottak.</p> <p style="text-align: center;">Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.</p>	<p>Fogorvosi intézet:</p> <p>BUDAPEST,</p> <p>VII., Erzsébet-körút 50. szám I. em.</p> <p>Royal-szállóval szemben.</p>	<p>Fogorvos:</p> <p>LÖFLER EMIL.</p> <p>Foghúzás érzéstelenítve.</p> <p>Tartós plombák.</p> <p>Rendel: d. e. 10—12 és</p> <p>d. u. 3—7-ig</p> <p>Vasár- és ünnepnapokon is.</p> <p>Mérsékelt árak. Részletfizetésre is. 224 29—30</p>	<p>Fogtechnikai vezető:</p> <p>GROSSMANN S.</p> <p>a párizsi fogorvosi akadémia kiállításán a kerezettel díszített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-tól este 8-ig.</p>
--	---	--	--

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat
igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF

női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett

csakis mindig

a legjobb minőségű áruk lesznek kiszolgálva.

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR RÉSZV. TÁRS.

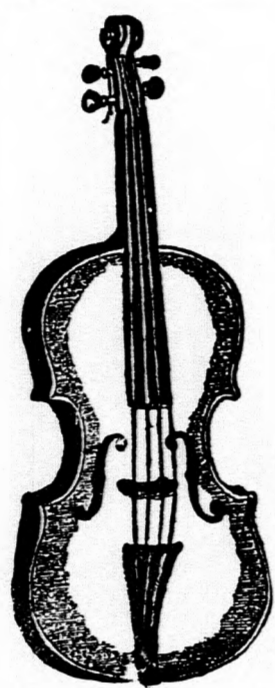
NAGYENYED.

KÖNYVDAI MŰINTÉZET.
PORKAPSZULAGYÁR.
DOBOZÁRUGYÁR.

DOBOZÁRUT (CARTONNAGE)
u. m. Kézírtások és rajzok dobozát stb.

Készít: műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képsarjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindennemű kereskedelmi nyomtatványokat, könyvnyomdai és könyvnyomdai kivitelben Továbbá postacsomag és üvegcsimkéket, pecsétygyékeket, rajzjelzőket, porkapszulákat, papirzacskókat, kötőpapírokat és mindennemű gyógyszerész nyomtatványokat könyv- és könyvnyomdai vagy dombornyomásban szép és olcsó kivitelben.

Első kézből: a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban.

Első magyar hangszergyár
villamos erőre berendezve

STOWASSER J.

és. és kir. udvari hangszergyáros, hadseregszállító
a Rákóczi javított Tárogató egyedüli felfalója
Budapest, II., Lánchíd-utca 5.

Ajánlja a saját gyárban készült összes
reze, fa- és vonós-hangszereket. =
Hegedűk, gordonkák, bögők, fuvalák,
klarinetek, trombiták és cimbalmok.

Tárogató ára 30 forint (60 kor.) feljebb, iskola hozzá ingyen.

Zenekar teljes felszerelése olcsó árban, előnyös fizetési feltételek mellett.

Harmonikák elpusztíthatatlan erős hangokkal.

JAVÍTÁSOK speciális kivitelben gyorsan és szakszerűen eszközöltetnek, vonós-hangszeresek a legújabb találmányu hangfokozó gerendáival, melyért garantiát vállalok.

Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kérésre, mely bérmentve megküldetik.

Sz. 5712-1903. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbírósg mint teleklönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Mayer Ödön ügyvéd által képviselt gyulafehérvári takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Trucea Stefan Iu Niculăe m.-b.-boesárdi végrehajtást szenvedő elleni 350 kor. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében az m.-b.-boesárdi I. R. 197 sz. tjkvben. A + 1-13 r. sz. 277, 278, 485, 552, 625, 811, 840, 1347, 1348, 1472, 1958, 2303, 2620, 2729, 2993 2995 hr. sz. ingatlanból Trucea Stefan Iu Niculăe szül. Trucea Iliának illat. rész jutalékára a C. 2 alát Trucea Niculăe Iu Juon javára bekebelezett illetmények fenntartásával 1880 korona az m.-b.-boesárdi II. R. 64 sz. tjkvben A + 1 sz. 163 hr. sz. ingatlanra a végh. törvény 156 § értelmében egészben de a C. 1 alatt Trucea Niculăe Iu Juon javára bekebelezett illetmények fenntartásával 44 korona, és az m.-b.-boesárdi II. R. 89 sz. tjkvben A + 2 sz. 164 hr. sz. ingatlanra 44 korona, összesen 1968 kor. beszában az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1903 évi november hó 25-ik napján d. e. 10 órákor M.-B.-Boesárd községánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok beszeretének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósg mint teleklönyvi hatóságát
Nagyenyeden, 1903. augusztus hó 21-én.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

302 1-1

Nem lesz több ilyen ritka alkalom az életben, hogy csak 2 forint 96 krajezáért a következő pompás áruügyintémeny megszerezhető:

12 darab csak 2 frt 96 kr.

1 nikkell horgony-rem.-zsobóra, pontosan járó, 3 évi jótállással; 1 valódi goldin vagy nikkell páncél-lánc; 3 drb valódi goldin gyűrű legújabb fagon, stílusú briliánokkal; 2 legfin goldin nyaklánc; 2 valódi goldin ujdívatu fülönfüggő; 1 tok a horgony-órához; 1 párisi módszerű goldin mellű; 1 goldin vagy nikkell fűszerle a lánczhoz. Nem tetsző kieserlétetik, vagy a pénz visszafizetetik, t-hát rizikó kizárva. Más hasonló hirdetés utánzat.

Minden pompás ékszer a horgony-rem. órával együtt csak 2 frt 96 krba kerül.

Kapható készpénzfizetés v. utánvét mellett

KAPPELLNER & HOLZER

óra- és aranyeműk en gros gyári raktárában
Krakau, Dietelsgasse 68. (Oesterreich)

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

70 40-52

Hirdetéseket!

felvesz a kiadóhivatal:

Földes Éde könyvkereskedése Bethlen-utca 2.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r-t.

Alaptőke: 300.000 korona.

Tartalékalap: 100.000 korona.

Előleg betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt betétkészre.
Kereskedelmi váltókat 6%-al számítol le. Váltókölcsönt 6 1/2%-ra ad.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9-12 óráig.

Összes kávé fajokat leszállított áron ajánlom.

Mint bizományos a legkitünőbb magyar zománczolt bádgedény gyárnak, ol. előnyös árakat értem el, hogy a márvány zománczú legegészségesebb főző-edényeket felere leszállított áron adhatom el; bárki egy kis csupor vételével (8 kr.) meggyőződhetik az előnyös vétel felől. Kupás fazék vagy lábos 20 kr., 2 kupás 28 kr., legújabb fajta kávéfőzők, egyszerűbb móddal, sokkal erősebben főzhető a kávé a most érkezett „Non plus ultra” kávéfőzőkben; nem kell utána töltögetni, mindazonáltal igen olcsók: 90 krtól fölfelé - ugyszinté más nemű zománczos edényekhez hasonló olcsó áron nagy kiválasztásban ajánlok.

A legjobbnak ismert hatású keserűvíz 2-3 napig tart „Ferencz József” keserűvíz nálam kapható, ugyszintén az alábbi ásványvizek friss töltésben:

Borszéki borvíz, Bikszádi, Bilinyi, Budai (Ferencz József Loser János horgony jegyű) Előpataki, Giesshübl, Karlsbadi, Krondorfi, Levicói, Margit, Marienbadi, Salvátor, Selters, Sztojka, Szobránczi, Parádi keserű, Parádi Arzenes.

Egy 4 szoba, konyha, pincze és melléképületekből álló lakás kiadó.

A híres Regemburgi állat-táppor, melynek használata által az állatok betegségtől megvédve étvágyuk, erejük javul. Tehenek jobb és több tejet adnak, jobb kedvűek lesznek; disznóknak szarvasmarháknak juhoknak igen ajánlható biztos óvszer. Eredeti olmozott csomagokban nálam kapható.

Saját gyártmányu sodrony-fonataimat ajánlom mint legegészségesebb, legolcsóbbat, legtartósabbat, bármiféle kerítéshez, ugy szintén óozott tüskés sodronyt legolcsóbb árban.

BISZTRITSÁNY LAJOS.

6 36-*

Rézgállé. Vermorell permetezők, Raffia szőlőkötöző legolcsóbb árban, kékkő szőlő és növények permetezésére leszállított áron.

Legjobb hírnevű vizimalmi lisztek raktára.